HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a zecea)

12 iulie 2018*

„Trimitere preliminară – Regulamentul (CEE) nr. 2658/87 – Uniunea vamală și Tariful vamal comun – Clasificare tarifară – Nomenclatura combinată – Subpozițiile 7307 11 10, 7307 19 10 și 7307 19 90 – Accesorii de țevărie turnate din fontă cu grafit nodular”

În cauzele conexate C-397/17 și C-398/17,

având ca obiect două cereri de decizie preliminară formulate în temeiul articolului 267 TFUE, introduse de Nederlandstalige rechtbank van eerste aanleg Brussel (Tribunalul de Primă Instanță Neerlandofon din Bruxelles, Belgia), prin deciziile din 16 iunie 2017, primite de Curte la 3 iulie 2017, în procedurile

Profit Europe NV

împotriva

Belgische Staat,

CURTEA (Camera a zecea),

compusă din domnul E. Levits, președinte de cameră, domnul A. Borg Barthet (raportor) și doamna M. Berger, judecători,

avocat general: doamna J. Kokott,

grefier: domnul A. Calot Escobar,

având în vedere procedura scrisă,

luând în considerare observațiile prezentate:

– pentru Profit Europe NV, de P. Diaz Gavier, advocaat;

– pentru guvernul belgian, de P. Cottin și de J.-C. Halleux, în calitate de agenți;

– pentru Comisia Europeană, de A. Caeiros și de P. Vanden Heede, în calitate de agenți,

având în vedere decizia de judecare a cauzei fără concluzii, luată după ascultarea avocatului general,

pronunță prezenta

* Limba de procedură: neerlandeza.

Hotărâre

1 Cererile de decizie preliminară privesc interpretarea subpozițiilor tarifare 7307 11 și 7307 19 10 din Nomenclatura combinată care figurează în anexa I la Regulamentul (CEE) nr. 2658/87 al Consiliului din 23 iulie 1987 privind Nomenclatura tarifară și statistică și Tariful vamal comun (JO 1987, L 256, p. 1, Ediție specială, 02/vol. 4, p. 3), astfel cum a fost modificată prin Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 1001/2013 al Comisiei din 4 octombrie 2013 (JO 2013, L 290, p. 1) (denumită în continuare „NC”).

2 Aceste cereri au fost prezentate în cadrul a două litigii între Profit Europe NV, pe de o parte, și Belgische Staat (statul belgian), pe de altă parte, în legătură cu clasificarea tarifară a unor accesorii din fontă pentru sisteme de detectare și de stingere a incendiului.

Cadrul juridic

3 Clasificarea vamală a mărfurilor importate în Uniunea Europeană este reglementată prin NC, care se întemeiază pe Sistemul armonizat de denumire și codificare a mărfurilor, care a fost elaborat de Organizația Mondială a Vămilor (OMV) și instituit prin Convenția internațională privind Sistemul armonizat de denumire și codificare a mărfurilor, încheiată la Bruxelles la 14 iunie 1983 și aprobată, împreună cu protocolul de modificare a acesteia din 24 iunie 1986, în numele Comunității Economice Europene, prin Decizia 87/369/CEE a Consiliului din 7 aprilie 1987 (JO 1987, L 198, p. 1, Ediție specială, 02/vol. 3, p. 199).

4 NC reia pozițiile și subpozițiile cu șase cifre din acest sistem armonizat, dar numai cifrele a șaptea și a opta creează noi subdiviziuni proprii ale NC.

5 Partea I din NC cuprinde un ansamblu de dispoziții preliminare. În cuprinsul acestei părți, în titlul I, consacrat regulilor generale, secțiunea A, intitulată „Reguli generale pentru interpretarea [NC]”, prevede:

„Clasificarea mărfurilor în [NC] se efectuează în conformitate cu următoarele principii:

1. Enunțul titlurilor secțiunilor, capitolelor sau subcapitolelor este considerat ca având numai o valoare indicativă, clasificarea mărfurilor considerându-se legal determinată atunci când este în concordanță cu textul pozițiilor și notelor de secțiuni și de capitole și, atunci când nu sunt contrare termenilor utilizați în acele poziții și note, după următoarele reguli.

[…]

6. Clasificarea mărfurilor la subpozițiile unei aceleiași poziții se efectuează, în mod legal, cu respectarea textelor acelor subpoziții și a notelor de subpoziții, precum și, *mutatis mutandis*, cu respectarea regulilor anterioare, înțelegând prin aceasta că nu pot fi comparate decât subpozițiile aflate pe același nivel. În sensul acestei reguli, se utilizează și notele de secțiuni și capitole corespunzătoare, cu excepția cazului în care există dispoziții contrare.”

6 Partea a II-a din NC este împărțită în 21 de secțiuni. Secțiunea XV, intitulată „Metale comune și articole din metale comune”, cuprinde capitolele 72-83 din NC. Capitolul 73, care are titlul „Articole din fontă, din fier sau din oțel”, privește pozițiile 7301-7326 din NC.

7 Poziția 7307 este structurată după cum urmează:

„7307	Accesorii de țevărie (de exemplu racorduri, coturi, manșoane) din fontă, din fier sau din oțel
	– Turnate
7307 11	– – Din fontă nemaleabilă
7307 11 10	– – – Pentru tuburi și țevi de tipul celor utilizate pentru canalizări sub presiune
7307 11 90	– – – altele
7307 19	– – altele
7307 19 10	– – – Din fontă maleabilă
7307 19 90	– – – altele
	– Altele, din oțeluri inoxidabile
[…]	
	– – – altele.”

8 Notele explicative ale Nomenclaturii combinate a Uniunii Europene (JO 2011, C 137, p. 1, denumite în continuare „notele explicative”), referitoare la subpozițiile 7307 11 10 și 73 07 11 90 din NC, prevăd:

„Expresia «fontă nemaleabilă» include și fonta cu grafit lamelar.

La aceste subpoziții se clasifică accesoriile din fontă cum sunt coturile, curbele, manșoanele, flanșele, bridele, colierele, teurile. Racordarea lor la tuburile sau țevile din fontă sau oțel se face fie prin filetare, prin contact sau prin asamblare mecanică.”

9 Potrivit notelor explicative referitoare la subpoziția 7307 19 10 din NC:

„Fonta maleabilă este un produs intermediar între fonta cu grafit lamelar (fonta cenușie) și oțelul turnat. Ea se poate turna relativ ușor și devine tenace și maleabilă după un tratament termic adecvat. În timpul tratamentului termic, carbonul dispare parțial sau își modifică combinația sau starea. În final, carbonul se depune sub formă de noduli care diminuează coeziunea metalică într-o măsură mai mică decât o diminuează paietele (fulgii) de grafit din fonta cu grafit lamelar (fonta cenușie).

Atunci când conținutul de carbon este de maximum 2 % din greutate, produsul este considerat ca fiind oțel de turnare (a se vedea nota 1 de la capitolul 72), iar produsele obținute din acest material se clasifică la subpoziția 7307 19 90.

Expresia «fontă maleabilă» include și fonta cu grafit nodular (sferoidal).

A se vedea și nota explicativă aferentă subpozițiilor 7307 11 10 și 7307 11 90, paragraful al doilea.”

Acțiunile principale și întrebările preliminare

10 În luna martie a anului 2014, Profit Europe a introdus la Administrația Generală a Vămilor și Accizelor (Belgia) (denumită în continuare „administrația vămilor”) mai multe solicitări de informații tarifare obligatorii privind clasificarea tarifată a diferitor accesorii din fontă cu grafit nodular pentru instalații antiincendiu.

11 La data de 14 martie 2014, administrația vamală a emis mai multe informații tarifare obligatorii care clasificau aceste produse la subpoziția 7307 11 10 din NC ca accesorii de țevărie turnate din fontă nemaleabilă.

12 În luna august a anului 2014, Profit Europe a introdus la administrația vamală noi solicitări de informații tarifare obligatorii privind clasificarea tarifară a unora dintre aceste produse.

13 Printr-o decizie din 30 martie 2015, administrația vamală a emis 20 de informații tarifare obligatorii care clasificau aceste produse la subpoziția 7307 19 10 din NC ca accesorii de țevărie turnate din fontă maleabilă.

14 Printr-o decizie din 9 aprilie 2015, această administrație a retras informațiile tarifare obligatorii emise la 14 martie 2014 și a clasificat produsele respective vizate de aceste informații la subpoziția 7307 19 10 din NC.

15 La data de 26 și, respectiv, de 30 iunie 2015, Profit Europe a formulat două căi de atac administrative împotriva deciziilor din 30 martie și din 9 aprilie 2015. Acestea din urmă au fost confirmate prin două decizii de administrația vamală din 27 aprilie 2016.

16 La data de 10 mai 2016, Profit Europe a introdus la Nederlandstalige rechtbank van eerste aanleg Brussel (Tribunalul de Primă Instanță Neerlandofon din Bruxelles, Belgia), o acțiune împotriva fiecăreia dintre aceste decizii, precum și împotriva informațiilor tarifare obligatorii în cauză.

17 În cele două cauze principale, Profit Europe a susținut în fața instanței de trimitere că accesoriile în discuție în litigiul principal sunt din fontă nemaleabilă și trebuie clasificate, în consecință, la subpoziția 7307 11 10 din NC.

18 Profit Europe invocă în această privință că fonta cu grafit nodular nu prezintă caracteristica obiectivă a fontei maleabile potrivit căreia maleabilitatea trebuie să fie rezultatul unui tratament termic.

19 Nederlandstalige rechtbank van eerste aanleg Brussel (Tribunalul de Primă Instanță Neerlandofon din Bruxelles) arată că notele referitoare la subpoziția 7307 19 10 din NC indică cu claritate că noțiunea de fontă maleabilă acoperă și fonta cu grafit nodular.

20 Totuși, rapoartele științifice depuse de Profit Europe ar părea să demonstreze că fonta cu grafit nodular nu este o fontă maleabilă.

21 În aceste condiții, întrucât a considerat că litigiile aflate pe rolul său ridică probleme de interpretare a dreptului Uniunii, Nederlandstalige rechtbank van eerste aanleg Brussel (Tribunalul de Primă Instanță Neerlandofon din Bruxelles) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare, care sunt formulate în aceiași termeni în cauzele C-397/17 și C-398/17:

„1) Subpoziția NC 7307 19 10 trebuie interpretată în sensul că include accesoriile de țevărie din fontă cu grafit nodular care prezintă caracteristicile accesoriilor de țevărie în discuție în cauza principală, atunci când din caracteristicile obiective ale acestora reiese că există o diferență semnificativă în raport cu fonta maleabilă, întrucât maleabilitatea fontei cu grafit nodular nu rezultă dintr-un tratament termic adecvat și întrucât fonta cu grafit nodular are o altă formă a grafitului decât fonta maleabilă, mai precis de grafit nodular în loc de carbon vitrificat?

2) Subpoziția NC 7307 11 00 trebuie interpretată în sensul că include accesoriile de țevărie din fontă cu grafit nodular care prezintă caracteristicile accesoriilor de țevărie în discuție în cauza principală, atunci când din caracteristicile obiective ale fontei cu grafit nodular reiese că acestea coincid în esență cu caracteristicile obiective ale fontei nemaleabile?

3) Notele explicative ale NC referitoare la subpoziția 7307 19 10, în care se stabilește că fonta maleabilă include fonta cu grafit nodular, trebuie lăsate neaplicate în măsura în care enunță că fonta maleabilă include fonta cu grafit nodular, atunci când este cert că fonta cu grafit nodular nu este fontă maleabilă?”

22 Prin Decizia președintelui Curții din 20 iulie 2017, cauzele C-397/17 și C-398/17 au fost conexate pentru buna desfășurare a procedurii scrise și orale, precum și în vederea pronunțării hotărârii.

Cu privire la întrebările preliminare

23 Prin intermediul întrebărilor formulate, care trebuie analizate împreună, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă NC trebuie interpretată în sensul că accesoriile de țevărie turnate din fontă cu grafit nodular trebuie clasificate la subpoziția 7307 11 10, ca accesorii din fontă nemaleabilă, sau la subpoziția 7307 19 10 din NC, ca accesorii din fontă maleabilă.

24 În temeiul unei jurisprudențe constante a Curții, în vederea garantării securității juridice și a facilității controalelor, criteriul decisiv pentru clasificarea tarifară a mărfurilor trebuie să aibă în vedere, în general, caracteristicile și proprietățile obiective ale acestora, astfel cum sunt definite de textul poziției din NC și al notelor de secțiuni sau de capitole din aceasta (Hotărârea din 26 mai 2016, Invamed Group și alții, C-198/15, EU:C:2016:362, punctul 18, precum și jurisprudența citată).

25 În conformitate cu regulile generale pentru interpretarea NC, clasificarea mărfurilor la subpozițiile unei aceleiași poziții se determină, în mod legal, în concordanță cu textul acelor subpoziții și al notelor de subpoziții, de secțiuni sau de capitole, enunțul titlurilor secțiunilor, ale capitolelor sau ale subcapitolelor fiind considerate ca având numai o valoare indicativă.

26 În plus, notele explicative elaborate de Comisia Europeană aduc o contribuție importantă la interpretarea domeniului de aplicare al diferitor poziții tarifare, fără a avea însă forță juridică obligatorie (Hotărârea din 26 mai 2016, Invamed Group și alții, C-198/15, EU:C:2016:362, punctul 19).

27 În speță, poziția 7307 din NC se referă la accesoriile de țevărie turnate din fontă, din fier sau din oțel. Ea cuprinde trei categorii.

28 Prima, desemnată prin termenul „turnate”, cuprinde, astfel cum reiese din acest termen, accesoriile turnate din fontă, din fier sau din oțel.

29 Ea instituie o distincție între accesoriile „din fontă nemaleabilă”, menționate la subpoziția 7307 11 din NC, și „altele”, care fac parte din subpoziția 7307 19 din NC. În ceea ce privește o categorie reziduală, această din urmă subpoziție vizează, în consecință, accesoriile turnate din fier sau din oțel, precum și pe cele din fontă, alta decât cea de tipul celei menționate la subpoziția 7307 11 din NC.

30 Subpoziția 7307 19 din NC se divide ea însăși în două subpoziții, și anume, pe de o parte, subpoziția 7307 19 10, intitulată „din fontă maleabilă”, și, pe de altă parte, subpoziția 7307 19 90, intitulată „altele”.

31 Pentru a oferi un răspuns instanței de trimitere, este necesar să se stabilească ce intră în noțiunea „fontă nemaleabilă”, în sensul subpoziției 7307 11 din NC, și în noțiunea „fontă maleabilă”, în sensul subpoziției 7307 19 10.

32 Astfel cum rezultă din s notele explicative referitoare la subpoziția 7307 19 10 din NC, „[f]onta maleabilă este un produs intermediar între fonta cu grafit lamelar (fonta cenușie) și oțelul turnat[, care] se poate turna relativ ușor și devine tenace și maleabilă după un tratament termic adecvat [în timpul căruia] carbonul dispare parțial sau își modifică combinația sau starea [și] se depune sub formă de noduli”.

33 Trebuie precizat în această privință că fonta maleabilă constituie o categorie specifică în desemnarea standardizată a tipurilor de fontă. În special, Comitetul European de Standardizare, ca organizație europeană de standardizare enumerată în anexa I la Regulamentul (UE) nr. 1025/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 25 octombrie 2012 privind standardizarea europeană, de modificare a Directivelor 89/686/CEE și 93/15/CEE ale Consiliului și a Directivelor 94/9/CE, 94/25/CE, 95/16/CE, 97/23/CE, 98/34/CE, 2004/22/CE, 2007/23/CE, 2009/23/CE și 2009/105/CE ale Parlamentului European și ale Consiliului și de abrogare a Deciziei 87/95/CEE a Consiliului și a Deciziei nr. 1673/2006/CE a Parlamentului European și a Consiliului (JO 2012, L 316, p. 12), a adoptat, în documentul EN 1560:2011, norma europeană EN 1560.

34 Această normă distinge șase mari familii de fontă, în funcție de structura grafitului care le alcătuiește, printre care figurează în special fonta cu grafit vitrificat, denumită și „fontă maleabilă” și identificată prin codul EN-GJM.

35 În schimb, noțiunea „fontă nemaleabilă”, în sensul subpoziției 7307 11 din NC, nu este definită nici în NC, nici în notele explicative. Ea nu constituie nici o categorie specifică în desemnarea standardizată a tipurilor de fontă.

36 Contrar celor susținute în esență de Profit Europe, subpoziția 7307 11 din NC nu poate fi însă interpretată în sensul că se încadrează la această subpoziție toate tipurile de fontă care nu intră în noțiunea „fontă maleabilă”, în sensul punctului 32 din prezenta hotărâre.

37 Astfel, norma generală 6 de interpretare a NC prevede că nu pot fi comparate decât subpozițiile de același nivel, ceea ce nu este cazul subpozițiilor 7307 11 și 7307 19 10 din NC.

38 În plus, subpoziția 7307 19 din NC cuprinde, pe lângă subpoziția 7307 19 10, și subpoziția 7307 19 90, care, după cum arată textul său, este o subpoziție reziduală. În consecință, nu este exclus ca legiuitorul Uniunii să fi avut intenția de a include în această din urmă subpoziție nu doar accesoriile de țevărie turnate din fier sau din oțel, ci și pe cele din alte tipuri de fontă decât cele menționate la subpozițiile 7307 11 și 7307 19 10 din NC.

39 În acest context, trebuie amintit că, potrivit unei jurisprudențe constante, determinarea semnificației și a sferei de aplicare a termenilor pentru care dreptul Uniunii nu oferă nicio definiție trebuie realizată conform sensului lor obișnuit în limbajul curent, ținând cont de contextul în care sunt utilizați și de obiectivele urmărite de reglementarea din care fac parte (Hotărârea din 22 noiembrie 2012, Digitalnet și alții, C-320/11, C-330/11, C-382/11 și C-383/11, EU:C:2012:745, punctul 38).

40 Adjectivul „maleabilă”, în sensul său obișnuit, caracterizează un material care are proprietatea de a se aplatiza și de a se întinde sub acțiunea unui ciocan sau a unui laminor în benzi sau în foi. Altfel spus, după cum rezultă din termenii considerentului (54) al Regulamentului (CE) nr. 500/2009 al Consiliului din 11 iunie 2009 de modificare a Regulamentului (CE) nr. 1212/2005 al Consiliului de instituire a unei taxe antidumping definitive la importurile de anumite articole din fontă originare din Republica Populară Chineză (JO 2009, L 151, p. 6), maleabilitatea se referă, în știința materialelor, „la abilitatea unui material de a se deforma supus unei presiuni de deformare, ceea ce se caracterizează adeseori prin abilitatea materialului de a forma o foaie subțire prin ciocănire sau laminare”.

41 Având în vedere considerațiile care precedă, subpoziția 7307 11 din NC trebuie interpretată în sensul că intră în sfera sa de aplicare accesoriile de țevărie turnate din fontă nedeformabilă la o tensiune de comprimare.

42 Prin urmare, subpoziția 7307 19 din NC trebuie interpretată în sensul că ea cuprinde accesoriile turnate din fier sau din oțel, precum și pe cele din fontă deformabilă la o tensiune de comprimare.

43 În ceea ce privește accesoriile în discuție în cauza principală, trebuie arătat, pe de o parte, că, după cum reiese din considerentul (55) al Regulamentului nr. 500/2009, fonta cu grafit nodular „se deformează nu doar supusă unei presiuni de tracțiune, ci și unei tensiuni de comprimare, într-o anumită măsură”.

44 Ca atare, nu se poate deci considera că fonta cu grafit nodular se încadrează la subpoziția 7307 11 din NC.

45 Pe de altă parte, astfel cum a arătat instanța de trimitere, fonta cu grafit nodular și fonta maleabilă diferă prin compoziția lor și prin modul lor de producere.

46 Astfel, dat fiind că ea nu corespunde nici noțiunii de fontă maleabilă, astfel cum este definită în notele explicative referitoare la subpoziția 7307 19 10 din NC, și că ea constituie, în desemnarea standardizată a tipurilor de fontă, o categorie distinctă de fonta maleabilă, identificată prin codul EN-GJS, fonta cu grafit nodular nu poate fi încadrată nici la subpoziția 7307 19 10 din NC.

47 În această privință, trebuie să se constate, pe de o parte, că respectivele note explicative, întrucât precizează că „[e]xpresia «fontă maleabilă» include și fonta cu grafit nodular (sferoidal)”, au ca efect extinderea noțiunii de fontă maleabilă la o altă categorie de fontă care, deși prezintă caracteristici similare cu cele ale fontei maleabile, nu constituie totuși o categorie distinctă în clasificarea tipurilor de fontă.

48 Or, potrivit unei jurisprudențe constante, conținutul notelor explicative trebuie să fie conform dispozițiilor din NC și nu le poate modifica domeniul de aplicare (Hotărârea din 26 mai 2016, Invamed Group și alții, C-198/15, EU:C:2016:362, punctul 20 și jurisprudența citată).

49 În consecință, notele explicative referitoare la subpoziția 7307 19 10 din NC trebuie să fie înlăturate din moment ce ele au ca efect modificarea domeniului de aplicare al acestei subpoziții prin extinderea lui la accesoriile din fontă cu grafit nodular.

50 Pe de altă parte, trebuie amintit că avizele Comitetului Codului Vamal, deși reprezintă un mijloc important în asigurarea aplicării uniforme a acestui cod de către autoritățile vamale ale statelor membre și pot, ca atare, să fie considerate mijloace legale de interpretare a sa, sunt lipsite de forță juridică obligatorie și nu pot, în consecință, modifica domeniul de aplicare al dispozițiilor din NC (a se vedea în acest sens Hotărârea din 15 februarie 1977, Dittmeyer, 69/76 și 70/76, EU:C:1977:25, punctul 4, precum și Hotărârea din 16 iunie 2011, Unomedical, C-152/10, EU:C:2011:402, punctul 41).

51 În consecință, avizul Comitetului Codului Vamal, exprimat în procesul-verbal al celei de a 140-a reuniuni a Secțiunii „Nomenclatură tarifară” a acestui comitet, care a avut loc la Bruxelles între 30 septembrie și 3 octombrie 2014, și potrivit căruia subpoziția 7307 19 10 din NC este necesar să fie interpretată în sensul că termenul „maleabilă” trebuie înțeles în sens larg, mai precis că urmărește să se distingă fonta deformabilă la o tensiune de comprimare de cea care s-ar sparge la o astfel tensiune, trebuie de asemenea înlăturat deoarece are ca efect extinderea sferei de aplicare a subpoziției 7307 19 10 din NC.

52 Având în vedere toate considerațiile precedente, trebuie să se răspundă la întrebările adresate că NC trebuie interpretată în sensul că accesoriile de țevărie turnate din fontă cu grafit nodular trebuie clasificate la subpoziția 7307 19 90 din NC.

Cu privire la cheltuielile de judecată

53 Întrucât, în privința părților din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a zecea) declară:

Nomenclatura combinată care figurează în anexa I la Regulamentul (CEE) nr. 2658/87 al Consiliului din 23 iulie 1987 privind Nomenclatura tarifară și statistică și Tariful vamal comun, astfel cum a fost modificată prin Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 1001/2013 al Comisiei din 4 octombrie 2013, trebuie interpretată în sensul că accesoriile de țevărie turnate din fontă cu grafit nodular trebuie clasificate la subpoziția 7307 19 90 din aceasta.

Semnături